

Schoolondersteuningsprofiel 2021-2025

Orion College Amstel

Inhoud

[Inleiding](#)

[Hoofdstuk 1: De school in het samenwerkingsverband](#)

[1.1 Positie van de school binnen het Samenwerkingsverband](#)

[1.2 Relatie met het Ondersteuningsplan 2019-2023](#)

[1.3 De leerroutes die de school aanbiedt](#)

[1.4 Leerlingenpopulatie](#)

[Hoofdstuk 2: Overzicht van de ondersteuning](#)

[2.1 A. De kracht van de school](#)

[2.2 B. Overzicht van het ondersteuningsaanbod van de school](#)

[Hoofdstuk 3: Intake van leerlingen](#)

[3.1 Toelaatbaarheidsverklaring en herkomst leerlingen](#)

[3.2 Intakeprocedure onderinstroom](#)

[3.3 Intakeprocedure zij-instroom](#)

[Hoofdstuk 4: Organisatie van de ondersteuning](#)

[4.1: aanbod basisondersteuning \(groen\)](#)

[4.2: aanbod extra ondersteuning \(oranje\)](#)

[4.3: aanbod intensieve ondersteuning \(rood\)](#)

Inleiding

Elke school is verplicht om een schoolondersteuningsprofiel op te stellen. De Wet Voortgezet Onderwijs (WVO) schrijft voor dat scholen hun schoolondersteuningsprofiel elke vier jaar vaststellen.

Het schoolondersteuningsprofiel is een beschrijving van de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die ondersteuning behoeven. Het gaat hier nadrukkelijk om een profiel en niet om een plan. Het schoolondersteuningsprofiel is gebaseerd op [het overzicht van de ondersteuning](#) die de scholen hebben opgesteld voor ouders en basisscholen. Daarnaast geeft het schoolondersteuningsprofiel een beschrijving van de organisatie van de ondersteuning binnen de school, de medewerkers die daarbij betrokken zijn en de wijze waarop de intake en doorgeleiding van leerlingen plaatsvindt. Het schoolondersteuningsprofiel vormt daarmee een handvat voor alle medewerkers in de school. De wet schrijft daarnaast voor dat in het schoolplan bij de beschrijving van het onderwijskundig beleid tevens het schoolondersteuningsprofiel wordt betrokken. Beleid met betrekking tot het verder ontwikkelen van de ondersteuning vormt daarmee een integraal onderdeel van de jaarplanning van een school. Het Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen neemt dit onderscheid tussen schoolondersteuningsprofiel en schoolplan ter harte en verwacht dat scholen de verdere ontwikkeling van de ondersteuning als onderdeel van hun jaarplanning opnemen.

Voor het opstellen van dit nieuwe schoolondersteuningsprofiel is het evalueren van de huidige ondersteuning nodig. De evaluatie van de ondersteuning kan de school opnemen als onderdeel van de evaluatie aan het einde van het schooljaar. De evaluatie van de ondersteuning kan leiden tot aanpassing van het overzicht van de ondersteuning. De WVO schrijft voor dat scholen hun schoolondersteuningsprofiel elke vier jaar vaststellen, maar het advies is ook om jaarlijks

in het kader van de jaarplanning en de kwaliteitscyclus de ondersteuning te evalueren. Het Orion College Amstel zal de looptijd van het schoolondersteuningsprofiel samen laten vallen met die van het schoolplan en zal bij het opstellen van het schoolverslag/jaarplan een jaarlijkse evaluatie opnemen.

Hoofdstuk 1: De school in het samenwerkingsverband

1.1 Positie van de school binnen het Samenwerkingsverband

In het kader van Passend onderwijs is Nederland verdeeld in regio's. Binnen elke regio hebben de gezamenlijke besturen de plicht om te zorgen voor een dekkend onderwijsaanbod voor alle kinderen. De schoolbesturen zijn vertegenwoordigd in samenwerkingsverbanden. De scholen voor voortgezet onderwijs in Amsterdam zijn verenigd in het samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen. Stichting Orion biedt openbaar speciaal primair en voortgezet onderwijs. Daarbij heeft het speciaal onderwijs een regionale functie en biedt ook onderwijs aan leerlingen van buiten het samenwerkingsverband. Op 9 locaties wordt speciaal onderwijs geboden. Orion biedt een combinatie van onderwijs en zorg in samenwerking met vaste externe partners. Orion College Amstel (OCA) is één van de negen locaties.

Het Orion College Amstel is een school voor voortgezet speciaal onderwijs cluster 4. De school is er voor jongeren met een intensieve ondersteuningsbehoefte op het gebied van gedrag en werkhouding, waarbij externaliserend gedrag voorop staat. Leerlingen hebben een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor voortgezet speciaal onderwijs nodig om plaatsbaar te zijn. Deze TLV's worden afgegeven door de samenwerkingsverbanden.

1.2 Beschrijving leerlingenpopulatie

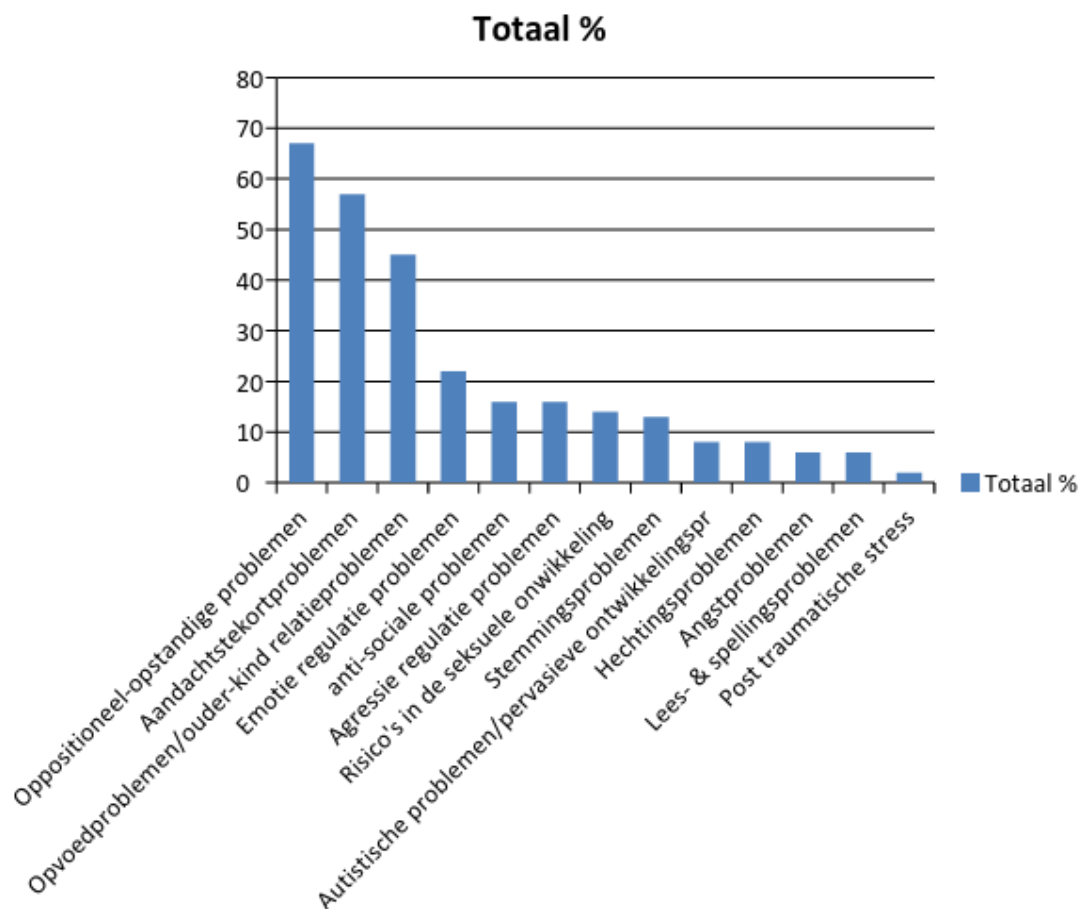
Algemene kenmerken van de leerlingenpopulatie

De leerlingen van het Orion College Amstel hebben een intensieve ondersteuningsbehoefte op het gebied van gedrag en werkhouding. Externaliserend gedrag staat hierbij voorop, maar onderliggend is er vaak sprake van angsten, een laag zelfbeeld, traumatische ervaringen of somberheid. Naast de primaire kind problematiek is er ook regelmatig sprake van problemen thuis en in de vrije tijd. De leerlingen kunnen vanwege het gedrag (nog) geen regulier onderwijs volgen. Op het Orion College Amstel zitten leerlingen met uiteenlopende cognitieve vermogens variërend van jongeren met een lichte verstandelijke beperking tot aan jongeren met een gemiddeld intelligentieniveau. De afgelopen jaren heeft een verschuiving naar boven plaatsgevonden binnen deze range. De sociale vaardigheden zijn vaak onvoldoende ontwikkeld en het sociaal inzicht is vaak beperkt. Hierdoor ontstaan er veel problemen in de sociale omgang met medeleerlingen en medewerkers.

Typen stoornissen:

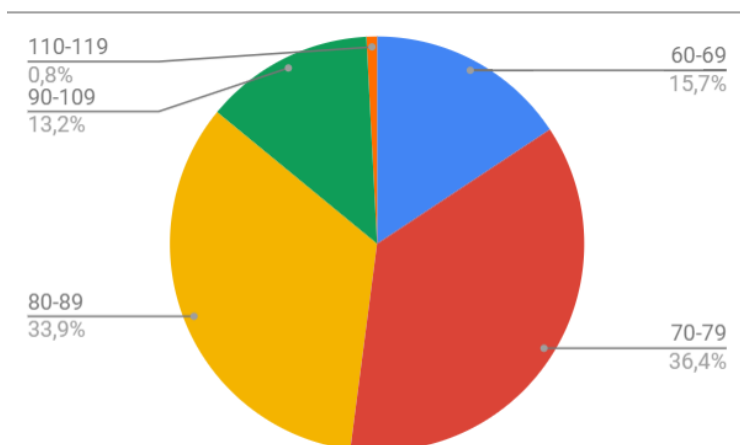
In 2019 is voor het laatst een inventarisatie van de typen stoornissen gemaakt. Hieronder is een overzicht daarvan weergegeven. De stoornissen die het meest voorkomen binnen onze leerlingenpopulatie zijn ODD en ADHD. Sinds 2019 zien we een significante groei in het aantal leerlingen met een stoornis in het autisme spectrum. Om een goed beeld te blijven houden van de

samenstelling van onze doelgroep zullen we eind schooljaar 2020-2021 opnieuw de leerlingenpopulatie in kaart brengen op dit gebied.

Cognitieve kenmerken van de doelgroep:

Het Orion College Amstel heeft een doelgroep met een brede range aan intelligentieniveaus (zie de cirkeldiagram op de volgende bladzijde). Het grootste gedeelte van de leerlingen heeft een intelligentieniveau tussen de 70 tot 79 (36%). In de loop der jaren is het gemiddelde intelligentieniveau gestegen. Niet alleen het aantal leerlingen dat een intelligentieniveau onder de 70 heeft is gedaald (15%), maar het aantal leerlingen met een intelligentieniveau boven de 80 is sterk toegenomen (47,9%). Bijna de helft van onze leerlingenpopulatie heeft dus een intelligentieniveau van 80 of hoger. Het feit dat het aantal leerlingen met uitstroomprofiel 'vervolgonderwijs' sterk is toegenomen de afgelopen jaren is daarmee te verklaren.

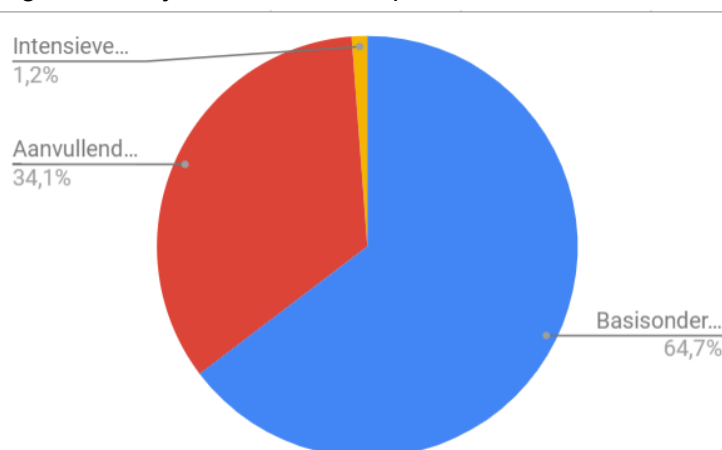

Adverse childhood experiences (ACE's):

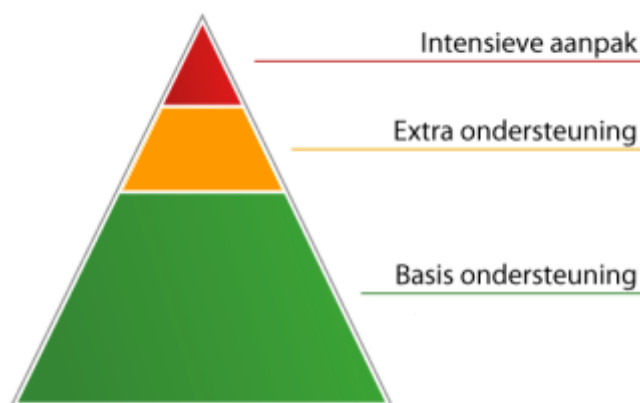
ACE's zijn negatieve levenservaringen of trauma's die onze leerlingen hebben meegemaakt. Onderdeel van ons traumasensitief onderwijs is dat we het aantal en de typen ACE's van onze leerlingenpopulatie in kaart brengen. Uit dit onderzoek komt naar voren dat een grootste deel van onze leerlingen (86%) ten minste één ACE hebben. Voor 43% is dit aantal zelfs 2 of meer. De typen ACE's lopen sterk uiteen. Opvallend is wel dat bijna 49% van de leerlingenpopulatie te maken heeft (gehad) met een scheiding van ouders en 40% met het ontbreken van ten minste één ouder. Dit kan verschillende redenen hebben, zoals het nooit hebben gekend van een ouder, een overleden ouder, een scheiding tussen ouders waarna met één ouder het contact is verbroken. Hoewel de manifestatie van dergelijke traumatische ervaringen qua ernst en type sterk uiteen kunnen lopen, is onze inschatting dat dit zijn weerslag kan hebben op zaken als de hechting, het zelfbeeld, vertrouwen in volwassenen etc. In onze relatie met de leerlingen vinden we het belangrijk dit inzicht voor ogen te houden en begrip te hebben voor het feit dat deze ACE's mogelijk een belemmering kunnen vormen in onze relatie met de leerlingen.

Ondersteuningsbehoefte:

Het grootste deel van onze leerlingenpopulatie heeft voldoende aan de ondersteuning die onze school vanuit de basis biedt (65%). Voor 34% is aanvullende ondersteuning vanuit SJSO geïndiceerd. Voor 1% van de leerlingen is op dit moment intensieve ondersteuning nodig. Dit is tevens de groep leerlingen waarbij er een risico is op uitval binnen het onderwijs.

Voorheen maakten wij gebruik van de indeling van onze 'ondersteuningspiramide' zoals vanuit Positive Behavior Support wordt gedaan. Dit is de onderstaande piramide die uitgaat van het feit dat 80-90% van de leerlingenpopulatie voldoende moet hebben aan de basisondersteuning, 5 tot 10% van de leerlingenpopulatie aanvullende ondersteuning nodig heeft en 1-2% van de leerlingenpopulatie intensieve ondersteuning nodig heeft. Binnen onze leerlingenpopulatie zien we dat het aantal leerlingen in het oranje deel van de ondersteuningspiramide is toegenomen. Dit is een bewuste keuze. Door de komst van SJSO is er ruimte gekomen om meer leerlingen te laten profiteren van een aanvullend aanbod. Hierdoor kunnen we de focus verleggen van enkel extra ondersteuning voor leerlingen waar stagnatie in het onderwijs optreedt zonder deze ondersteuning, naar extra ondersteuning voor leerlingen met een hulpvraag. Hiermee is een ruimere invulling gegeven aan de omschrijving van de leerling categorie die aanvullende ondersteuning kunnen gebruiken.

1.3 Relatie met het Ondersteuningsplan 2019-2023

Vanaf het schooljaar 2020/2021 zal er het een en ander veranderen in de zorgstructuur en de samenwerking met zorgpartners ten opzichte van de afgelopen periode. Deze verandering is voortgekomen uit een aantal ontwikkelingen binnen de school, binnen de stichting en binnen de gemeente.

Specialistische jeugdhulp in speciaal onderwijs (SJSO)

Op niveau van de gemeente is in de afgelopen periode de specialistische jeugdhulp op scholen voor speciaal onderwijs op een nieuwe manier georganiseerd. Daarvoor werd specialistische jeugdhulp apart georganiseerd van school. Met de nieuwe werkwijze 'Specialistische jeugdhulp in speciaal onderwijs' (SJSO) is jeugdhulp voor leerlingen in het speciaal onderwijs en hun ouders direct toegankelijk gemaakt op school. Binnen school zijn hulpverleners beschikbaar, zonder aparte verwijzing of besluit van de gemeente. Het doel van het project SJSO is om de jeugdhulp thuis en in het gezin dichterbij de ondersteuning op school te brengen. Ook is het doel om de bureaucratie rondom de inzet van jeugdhulp te verminderen. Het idee is dat het beter is om jeugdhulp binnen het onderwijszorgteam te organiseren en zo onnodig papierwerk en wachtlijsten te voorkomen. De gemeente heeft een contract gesloten met verschillende jeugdhulpaanbieders. Van deze organisaties zijn jeugdhulpverleners verbonden aan de scholen. Binnen OCA zijn dat Cordaan en de Care Express/Opvoedpoli.

Er is binnen Amsterdam toegewerkt aan een transitie van de gedragswetenschappers van het onderwijs naar de jeugdhulpverleningsinstanties. De afgelopen jaren waren de gedragswetenschappers in dienst van Stichting Orion, maar zij zullen overgaan naar de jeugdhulpverlening. Zij blijven wel werkzaam binnen de school en gaan op die manier ook deel uitmaken van de SJSO.

Nieuw schoolgebouw

Op niveau van de school is een belangrijke ontwikkeling geweest dat het OCA een nieuw schoolgebouw heeft betrokken per januari 2019. Het gebouw heeft meer ruimte en voldoet veel meer aan de behoeftes op het gebied van rust, structuur, overzicht en veiligheid. Het aantal incidenten is afgenomen en er kwam meer tijd en ruimte om preventief aan een prettig pedagogisch klimaat te werken en om vorm te geven aan zorg in de tweede en derde lijn in de vorm van diagnostiek, begeleiding en behandeling.

Groei leerlingaantal

Het leerlingaantal binnen het Orion College Amstel is fors gestegen over de afgelopen jaren. Er zijn groepen bijgekomen en klassen zijn voller. Al een aantal jaren hanteren we een maximale groepsmaat van 12 leerlingen en in de afgelopen schooljaren hebben we steeds meer klassen gehad die ook vol zitten. Sinds eind schooljaar 2018/2019 is er zelfs sprake van een wachtlijst voor bepaalde periodes van het jaar en in bepaalde leerjaren. Per schooljaar 2018/2019 is een samenwerking gestart met de Urban Talent Academy waarbij er gestart is met een Orion klas op het terrein van de UTA. De leerlingen van deze klas staan ingeschreven op OCA. Vanaf schooljaar 2020/2021 is er een tweede UTA Orion klas gestart. Binnen de locatie OCA is geen ruimte meer om een klas te groeien, zonder dat dit ten koste zou gaan van aangeboden praktijkvakken of geboden extra ondersteuning in school. Binnen de locatie OCA zal ruimte zijn voor maximaal 132 leerlingen en de UTA kan komend schooljaar plek bieden aan 24 tot mogelijk 36 leerlingen in de Orion klassen. De verwachting is dat de school ook redelijk vol zal zijn de komende periode. Een hoger leerlingaantal betekent ook meer formatieruimte. De afgelopen jaren is er gekozen voor vaste medewerkers in de achterwacht en een extra onderwijssteuner voor de interne stage. Schooljaar 2020-2021 is er ruimte gekomen voor een extra zorgcoördinator.

Koppeling met het jaarplan

Enkele doelen uit het Jaarplan hebben betrekking op het ondersteuningsprofiel van de school. Daarbij is het kapstokbegrip 'optimaal & traumasensitief schoolklimaat'. Dit sluit aan bij een pijler uit het Strategisch Beleid van de gehele stichting, namelijk 'Samen Passend - in- en extern partnerschap'. De doelen die hieronder geformuleerd zijn:

- Er is sprake van optimale en positieve betrokkenheid van ouders en leerlingen bij zowel de individuele ontwikkeling van de leerlingen als de ontwikkeling van de school.
- Er is sprake van een succesvolle, nieuwe zorg- & ondersteuningsstructuur in samenwerking met de SJSO, waarbij de standaard inschaling in de mate van ondersteuningsbehoefte leidend is.
- De school heeft duidelijk in kaart gebracht wat de concrete elementen die ons schoolklimaat optimaal en traumasensitief maken en wat de concrete meerjaren ambities zijn ten aanzien van een optimaal schoolklimaat en traumasensitief onderwijs.

Nadrukkelijk is het schoolondersteuningsprofiel geen plan en zal hier ook niet verder beschreven worden hoe aan deze doelen gewerkt zal worden.

1.4 De leerroutes die de school aanbiedt

Binnen het VSO wordt gebruik gemaakt van het landelijk doelgroepenmodel van het LECSO. Het model ondersteunt de school om onderbouwd en transparant het potentiële eindniveau van leerlingen in te schatten en de benodigde ondersteuning goed in kaart te brengen. De school doorloopt met het model een aantal vaste stappen die de leerling via een passende route leidt naar de maximaal haalbare uitstroombestemming. Daarnaast bevordert het Landelijk Doelgroepenmodel de communicatie met ouders en andere stakeholders, zoals de Inspectie, samenwerkingsverbanden, externe ondersteuners en scholen in het regulier onderwijs. In het doelgroepenmodel worden 7 leerroutes beschreven. Binnen het OCA bedienen wij leerlingen in de volgende routes:

- Leerroute 3: Beschut werk. Voor deze route geldt dat we die aanbieden voor leerlingen waarbij er naast leerproblematiek sprake is van een intensieve ondersteuningsbehoefte op gebied van gedrag en werkhouding en dat deze voorop staat. Is dat niet het geval dan is het onderwijs op een ZML school beter passend.

- Leerroute 4: Arbeid.
- Leerroute 5: Arbeid met certificaten MBO entree.
- Leerroute 6: MBO niveau 2-3-4. Deze route bieden we aan tot aan MBO niveau 2.

Bij het bepalen van het uitstroomprofiel maken we sinds 2021 gebruik van het onderstaande 'doelgroepenmodel', waarbij de mate van ondersteuningsbehoefte leidend is voor de inschaling in een bepaald uitstroomprofiel:

		1	2	3	4		5	6	7		
Totaal IQ		< 20	20 - 34	35 - 49	50 - 69	PRO 55-80		70 - 89	90 - 110	> 110	
Indeling Inspectie		< 35		35 - 49	50 - 69		70 - 79	80 - 89	90 - 110	110 - 120	> 120
Ontwikkelingsleeftijd (SEO)		0-2 jaar	2-5 jaar	5-8 jaar	8-12 jaar		12-16 jaar		kalenderleeftijd		
Didactisch functioneringsniveau				FN E3-E4	FN M5-E6		Referentieniveau 1F/ onderdelen 2F		Referentieniveau 2F	Referentieniveau 3F-4F	
Leerstandaard		Plancius 1-6 VSO niveau 2	VSO niveau 6	VSO niveau 9	VSO niveau 12	VSO niveau 12/14	VSO niveau 14 Streven naar eind- termen VO		VSO niveau 16 Conform eindtermen VO	Conform eindtermen VO	
Leerroutes Passende Perspectieven PRO				Passende perspectieven Pro leerroute D	Passende perspectieven Pro leerroute C	Passende perspectieven Pro leerroute B	Passende perspectieven Pro leerroute A		Passende perspectieven VMBO leerroute 2F (taal)		
Leerroutes Passende Perspectieven VMBO BBL/KBL							Passende perspectieven VMBO leerroute 2A en leerroute 2F (rekenen)				
Leerkenmerken		Sensomotorisch en gevoelsmatig	Pragmatisch	Egocentrisch	Egocentrisch en perfoormaal		Perfoormaal en ongericht		Toepassingsgericht	Betekenisgericht	
Onder- steunings- behoefte t.a.v.	leren en ontwikkelen	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig		Incidenteel		Op afroep	Leeftijdsadequaaf	
	sociaal-emotionele ontwikkeling	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig		Incidenteel		Op afroep	Leeftijdsadequaaf	
	communicatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig		Incidenteel		Op afroep	Leeftijdsadequaaf	
	fysieke situatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig		Incidenteel		Op afroep	Op afroep	
Uitstroombestemming		Belevingsgericht	Taakgericht en activerend	Beschut werk**	Arbeid		Arbeid met certificaten MBO Entree		MBO 2/3/4	MBO 3/4 HBO/WO	
		Dagbesteding		(beschutte) arbeid **			Arbeid/ Vervolgonderwijs		Vervolgonderwijs		

Hoofdstuk 2: Overzicht van de ondersteuning

Alle scholen binnen het samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen hebben een beknopt overzicht opgesteld van de ondersteuning binnen school. Het overzicht is bedoeld voor ouders en basisscholen om snel zicht te krijgen op de ondersteuning binnen de school en om daarmee het maken van de schoolkeuze te vergemakkelijken. Het is te vinden op de website van de school en er wordt naar verwezen op de website <https://www.voschoolkeuze020.nl/>. Hieronder het overzicht.

Welke leerroutes worden er aangeboden?

Verwijzend naar het doelgroepenregister bieden wij de volgende leerroutes aan:

Leerroute 3: Beschut werk*

Leerroute 4: Arbeid

Leerroute 5: Arbeid met certificaten MBO entree

Leerroute 6: MBO niveau 2-3-4**

* Leerroute 3 bieden we aan voor leerlingen waarbij er naast leerproblematiek sprake is van een intensieve ondersteuningsbehoefte op gebied van gedrag en werkhouding. Is dat niet het geval dan is het onderwijs op een ZML school vaak beter passend.

** Leerroute 6 bieden we aan tot aan MBO niveau 2.

2.1 A. De kracht van de school

Het Orion College Amstel is voortgezet speciaal onderwijs voor jongeren met een intensieve ondersteuningsbehoefte op het gebied van gedrag en werkhouding, waarbij externaliserend gedrag voorop staat. Onderliggend is er vaak sprake van angsten, een laag zelfbeeld, traumatische ervaringen of somberheid. Het OCA is een kleine school (±130/140 leerlingen). Het basisaanbod in school bestaat uit een vaste klas met een vaste groepsleerkracht. De groepsgrootte is maximaal 12. Het grootste deel van de lessen wordt gevolgd in het eigen lokaal. Er wordt gewerkt met een vast rooster met iedere dag dezelfde les- en pauzetijden. In de pauzes is er toezicht en ook op de route van school naar de metro. In school en in de klassen hangen zichtbare school- en klassenregels. Er wordt les gegeven in sociale vaardigheden, morele ontwikkeling en omgaan met boosheid. Er is veel aandacht voor het terugbrengen van stress bij leerlingen door middel van time-out mogelijkheden in en buiten de klas, beschikbaarheid van stressverlagend materiaal en lessen over het brein. Door middel van een breed preventief en curatief aanbod wordt gewerkt aan de vergroting van het zelfinzicht en zelfregulerende vermogen in probleemsituaties.

Omdat leerlingen een vaste groepsleerkracht hebben, kan deze de ontwikkeling goed volgen en ook nauw contact onderhouden met de ouder(s)/opvoeder(s) over de voortgang op school. De school heeft een uitgebreid aanbod van extra begeleiding, behandeling en onderzoek in samenwerking met een aantal vaste partners in school (Cordaan en de Care Express). Verder werken wij nauw samen met leerplicht en de schoolarts.

Wij hebben leerlingen binnen school met niveau praktijkonderwijs, vmbo-b en vmbo-k. Er kan geen vmbo diploma behaald worden, maar wel een MBO entree diploma (niveau 1) en een praktijkdiploma. Aan leerlingen met VMBO niveau die afhankelijk zijn van een plek op het Orion College Amstel kan de school leerstof op VMBO niveau aanbieden waarbij er toegewerkt kan worden naar terugkeer naar het reguliere VMBO onderwijs. Wanneer dit voor het 3e leerjaar niet haalbaar blijkt, kan de leerling bij ons op school vanuit het uitstroomprofiel vervolgonderwijs toewerken naar uitstroom richting MBO niveau 2.

Bij aanmelding van elke leerling wordt een individueel intakegesprek gevoerd om aanvullend op het schooldossier zicht te krijgen op de sterke kanten, de leerpunten en de ondersteuningsbehoefte.

Naast onze hoofdlocatie bij Amstel hebben wij nog een kleine nevenvestiging bij de Urban Talent Academy. Hier hebben wij twee klassen voor leerlingen met een affiniteit met sport en vaak ook een doorstroom richting een sportopleiding. In het rooster is meer focus op sport.

2.2 B. Overzicht van het ondersteuningsaanbod van de school

Het Orion College Amstel werkt met de ondersteuningspiramide om weer te geven welke zorg we bieden aan leerlingen. Het overgrote deel van de leerlingen willen we kunnen bedienen met de basisondersteuning, het gaat hier om aanbod wat beschikbaar is voor alle leerlingen. Daar bovenop zijn er leerlingen met behoefte aan extra ondersteuning in lichte tot intensieve mate.

Ondersteuningsbehoefte bij leren en ontwikkelen	Hoe werkt de school hieraan?
Studievaardigheden: plannen en organiseren, taakgericht werken	In de lessen wordt aandacht besteedt aan leer- en oplossingsstrategieën. In overleg met het zorgteam kan er op maat bekeken worden wat extra nodig is voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.
Motivatatie en concentratie	Wij bieden verschillende mogelijkheden voor time-out in en buiten de klas. Verder kunnen leerlingen gebruik maken van hulpmiddelen zoals wiebelkussens, geluidwerende koptelefoons, een afgeschermd werkplek en stressverlagend materiaal zoals stressballen. Er wordt afwisselend theoretisch en praktisch gewerkt. De mentor kan gesprekken voeren met leerling en/of ouders over de motivatie en indien nodig kan ook vanuit het zorgteam of de zorgpartners een specifieke training of behandeling aangeboden worden.
Taal (oa NT2 en dyslexie)	Voor alle leerlingen wordt bij start een nulmeting gedaan en jaarlijks wordt een voortgangsmeting gedaan met een toets die los staat van de methode. Er wordt gewerkt met een leerlijn en waar nodig kan voor leerlingen afgeweken worden van de leerlijn (bijv. aangepast tempo, alternatieve methode). Er is drie dagen per week een remedial teacher beschikbaar om aanvullend onderzoek te doen, foutenanalyses te maken en bijlessen te verzorgen aan individuele of kleine groepen leerlingen. Voor leerlingen met dyslexie of leesproblemen is eventueel verlengde toetstijd mogelijk en er zijn hulpmiddelen aan te schaffen zoals een daisy-speler en speciale computerprogramma's. Voor leerlingen met NT2 problematiek zijn individuele lesprogramma's mogelijk op de computer. Dit gaat in overleg met de teamleider.
Rekenen (oa dyscalculie)	Hierbij geldt hetzelfde als bij taal. Voor leerlingen met dyscalculie is geen specifiek aanbod. In overleg met de teamleider kan wel bekeken worden welke ondersteuning nodig is en welke aanpassingen nodig zijn. Per schooljaar 2021-2022 is er een rekencoördinator beschikbaar om aanvullend onderzoek te doen, foutenanalyses te maken en bijlessen te verzorgen aan individuele of kleine groepen leerlingen en te werken aan professionalisering van de leraren op het gebied van rekenen.
Meer- en hoogbegaafdheid	Wij hebben geen aanbod op dit gebied. Wij hebben leerlingen met een leervermogen maximaal op niveau vmbo-k.
Disharmonische intelligentie	Er is veel mogelijkheid om per vak op het eigen niveau van de leerling aan te sluiten. Verder hebben wij van alle leerlingen het intelligentieprofiel in kaart met zicht op sterke en zwakke kanten en kunnen we ook in school intelligentieonderzoek uitvoeren.
Samenwerkingspartners	De begeleider passend onderwijs (BPO'er) ondersteunt het docententeam in het handelen op het gebied van de leerontwikkeling (leerstijlen van de leerlingen en onderwijsstijlen van de docenten). Dit is in samenwerking met de teamleider.

Ondersteuning bij sociaal-emotionele ontwikkeling	Hoe werkt de school hieraan?

Sociale vaardigheden	Er staan lessen sociale vaardigheden op het lesprogramma door middel van de methode Tops!. Verder worden de sociale vaardigheden verder gestimuleerd vanuit onze interne stages.
Angst en stemming (incl. faalangst)	Het zorgteam of de zorgpartners kunnen onderzoek doen naar of behandeling en begeleiding geven bij angst- en stemmingsproblemen. In het eerste leerjaar wordt een faalangsttraining geboden aan geselecteerde leerlingen.
Omgaan met grenzen	Dit is één van de belangrijkste doelen van ons type onderwijs en omgaan met grenzen zit verweven in het gehele onderwijs en in de gehele school. Bij punt A. vind je al een uitgebreide beschrijving van de structuur in de school.
Middelengebruik en verslaving	Jaarlijks worden er voorlichtingslessen Be aware verzorgd in het tweede leerjaar.
Ondersteuning thuis/vrije tijd	De docent gaat jaarlijks op huisbezoek om meer zicht te krijgen op de thuissituatie en vrije tijd en daarmee beter rekening te kunnen houden met eventuele belemmeringen op dit gebied, maar ook beter gebruik te kunnen maken van bevorderende factoren op dit gebied Het zorgteam en de zorgpartners kunnen lichte ondersteuning bieden op gebied van opvoedondersteuning of kunnen adviseren en doorverwijzen voor meer intensieve opvoedondersteuning. Leerlingen kunnen vanuit school deelnemen aan naschoolse activiteiten van Jongeren die het Kunnen.
Samenwerkingspartners	Binnen de scholen voor speciaal onderwijs wordt gewerkt met de 'Specialistische jeugdhulp in speciaal onderwijs' (SJSO). Dit is jeugdhulp voor leerlingen en hun ouders direct toegankelijk gemaakt op school. Binnen school zijn hulpverleners beschikbaar, zonder aparte verwijzing. Binnen OCA zijn de partners Cordaan en de Care Express.

Ondersteuning bij communicatie	Hoe werkt de school hieraan?
Gebruik gebaren en/of picto's	De meerderheid van onze leerlingen heeft geen ondersteuning nodig door middel van gebaren en picto's. Indien nodig kan voor individuele leerlingen wel gebruik worden gemaakt van picto's.
Anders	Wel hebben veel leerlingen baat bij visuele ondersteuning van talige informatie. Je moet dan denken aan zichtbare regels en afspraken, roosters, schema's etc. Daarnaast wordt ook wel gebruik gemaakt van visueel materiaal zoals posters, boosheidsmeters, emoji's etc. Veel leerlingen hebben moeite met de regels en afspraken op school en we werken vaak met afsprakenkaarten, doelenkaarten, fasekaarten om dit inzichtelijk te maken.
Samenwerkingspartners	Met name Cordaan heeft veel expertise op het gebied van leerlingen met een lage begaafdheid waarbij het gebruik van pictogrammen en het visueel maken van informatie vaak nodig is. Zij passen dit veel toe in de begeleiding van hun leerlingen. De Care-Express kan tevens ondersteuning bieden aan leerlingen met een ondersteuningsbehoefte op het gebied van communicatie.

Ondersteuning bij fysieke situatie	Hoe werkt de school hieraan?
Motorische beperking /beperkte mobiliteit	Er kan tot op zekere hoogte rekening worden gehouden met de behoeften van leerlingen. Er zijn enkele voorzieningen zoals een lift en een invalidentoilet. Behoeftes zullen in de intake in kaart gebracht moeten worden en er zal dan bekeken worden wat er nodig is.
Slechtziendheid / Slechthorendheid	Er kan tot op zekere hoogte rekening worden gehouden met de behoeften van leerlingen. Er kan bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van software die de leerstof voorleest via de Ipad. Behoeftes zullen in de intake in kaart gebracht moeten worden en er zal dan bekeken worden wat er nodig is.

Samenwerkingspartners	Op het OCA hebben we geen specifieke samenwerkingspartners op het gebied van fysieke beperkingen. De schoolarts kan betrokken worden om te adviseren op dit gebied.

Ondersteuning bij medische situatie	Hoe werkt de school hieraan?
Chronisch ziek	Er kan tot op zekere hoogte rekening worden gehouden met de behoeften van leerlingen. Behoeftes zullen in de intake in kaart gebracht moeten worden en er zal dan bekeken worden wat er nodig is.
Beperkte belastbaarheid	Er kan tot op zekere hoogte rekening worden gehouden met de behoeften van leerlingen. Behoeftes zullen in de intake in kaart gebracht moeten worden en er zal dan bekeken worden wat er nodig is.
Samenwerkingspartners	Op het OCA hebben we geen specifieke samenwerkingspartners op het gebied van medische problematiek. De schoolarts kan betrokken worden om te adviseren op dit gebied.

Overige ondersteuning	Hoe werkt de school hieraan?
Seksuele vorming	In alle leerjaren wordt jaarlijks een lessenserie gegeven over liefde en seksualiteit. Verder verzorgd Qpido een spreekuur op school waarin alle leerlingen terecht kunnen met hun vragen. Voor leerlingen met een intensievere vraag kan er begeleiding van Qpido ingezet worden. Voor meiden wordt jaarlijks een training over loverboys aangeboden.
Voorkomen van delinquent gedrag	Jaarlijks bieden we in de onderbouw lessen aan gegeven door de politie. Verder hebben we een nauwe samenwerking met de jeugdagente uit de buurt. Zij kunnen betrokken worden bij incidenten en zorgelijke signalen rondom leerlingen. Zij hebben niet alleen een handhavende rol, maar ook een ondersteunende en pedagogische rol.
Pesten	In het eerste leerjaar worden jaarlijks anti-pest lessen gegeven. Daarnaast letten we op signalen van pesten en zullen dan ook gesprek aangaan met zowel pesters als gepesten om de situatie te herstellen. Binnen de methode TOPs! wordt tevens aandacht besteed aan een positieve groepsdynamiek.

Hoofdstuk 3: Intake van leerlingen

3.1 Toelaatbaarheidsverklaring en herkomst leerlingen

Leerlingen hebben een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor voortgezet speciaal onderwijs nodig om plaatsbaar te zijn op het Orion College Amstel. Deze TLV's worden afgegeven door de samenwerkingsverbanden. De meeste leerlingen worden aangemeld met een geldige toelaatbaarheidsverklaring of er loopt een aanvraag.

Er zijn verschillende momenten waarop leerlingen starten op het OCA. Een deel van de leerlingen start in de brugklas en is afkomstig van het basisonderwijs (onderinstroom). Deze leerlingen komen zowel vanuit het regulier basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs (SBO) als het speciaal onderwijs (SO). Binnen Amsterdam vraagt de basisschool de TLV. Bij andere samenwerkingsverbanden geldt vaak dat wij de TLV aanvragen bij het samenwerkingsverband waarin de leerling woonachtig is. Er zijn ook leerlingen die door middel van zij-instroom binnenkomen. Deze leerlingen starten gedurende een schooljaar of bij de start van het schooljaar in het tweede tot en met het vierde leerjaar. Meestal komen deze leerlingen vanuit het regulier VO. De school van herkomst vraagt dan de TLV aan bij het samenwerkingsverband waarin de leerlingen woonachtig is. Soms komen leerlingen vanuit een andere school voor voortgezet speciaal onderwijs en is er al een geldige TLV. In enkele gevallen wordt de TLV aangevraagd door het Orion College Amstel, bijvoorbeeld bij leerlingen die uit een drie-milieu setting of een justitiële setting komen en daar geen TLV nodig hadden.

Het samenwerkingsverband spreekt zich in de toelaatbaarheidsverklaring uit over:

- de start- en einddatum van de toelaatbaarheidsverklaring (de duur);
- en over het overeengekomen bekostigingsniveau van de ondersteuning (bekostigingscategorie).

Alleen voor een leerling met een toelaatbaarheidsverklaring verwerft de VSO-school het recht op bekostiging. Het Orion College Amstel kan de school voor primair of voortgezet onderwijs en ouders in het voortraject begeleiden bij de dossiervorming en de aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring. School of ouders kunnen daarvoor contact opnemen met de intaker/zorgcoördinator van het Orion College Amstel.

3.2 Intakeprocedure onderinstroom

Zo vanaf halverwege het schooljaar beginnen leerlingen aangemeld te worden of wordt er door potentiële leerlingen georiënteerd op de school. Omdat wij een school voor speciaal onderwijs zijn is daar altijd wel al een adviesgesprek van de basisschool met de leerling en de ouders aan vooraf gegaan. In februari organiseren we een open middag waarin geïnteresseerde ouders en leerlingen zich kunnen laten informeren over de school. Vanaf die tijd gaan ook de individuele aanmeldingsgesprekken lopen. Deze gesprekken worden gevoerd door de zorgcoördinator. De gesprekken bestaan uit twee delen. Eerst wordt uitleg gegeven over de school en wordt een rondleiding gegeven. Wanneer ouders en leerling besluiten tot aanmelding, wordt vervolgens een intakegesprek gevoerd. Tot slot worden de aanmeldformulieren ingevuld. De school van herkomst wordt geïnformeerd over de aanmelding. Omdat er al een adviesgesprek is geweest op de basisschool, komt het weinig voor dat een leerling wordt aangemeld die niet passend is of lijkt voor het Orion College Amstel. In de periode tussen aanmelding en start op school wordt een aantal processen doorlopen.

- Er wordt een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd zoals hierboven reeds beschreven
- Het schooldossier en eventueel relevante aanvullende dossierinformatie wordt opgevraagd
- Soms is een aanvullend gesprek nodig met bijvoorbeeld de IB'er of de zorgcoördinator van de school van herkomst om verduidelijkingsvragen op het dossier te kunnen stellen
- Op basis van de intakegesprekken en de verkregen informatie wordt een groepsindeling gemaakt, waarbij in de brugklas vooral gekeken wordt naar kindkenmerken op sociaal-emotioneel vlak en een verwachte match met de docenten van het eerste jaar.
- Er vindt een kennismakings-/wenmiddag plaats vlak voor de zomervakantie voor alle nieuwe leerlingen en hun ouders
- Praktische zaken worden geregeld zoals aanvraag van aangepast vervoer en schoolabonnementen voor OV

Basisscholen kunnen ons altijd benaderen om een leerling (anoniem) voor te leggen voor advies als zij twijfelen of VSO passend is en of onze school eventueel aan kan sluiten. We kunnen ook meer informatie geven over de school, zodat een betere keuze gemaakt kan worden. Ook voor ouders en potentiële leerlingen zijn wij altijd bereikbaar om meer te vertellen over de school en een vrijblijvend gesprek en rondleiding aan te bieden, zodat zij een goede keuze kunnen maken.

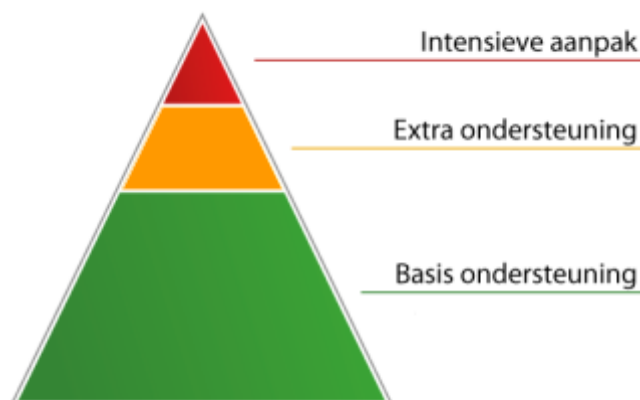
3.3 Intakeprocedure zij-instroom

Het gehele schooljaar worden leerlingen aangemeld voor tussentijdse instroom lopende het schooljaar. Er wordt gestreefd naar vier vaste instroommomenten (na elke schoolvakantie een instroommoment). Een nieuwe leerling heeft invloed op de bestaande groep en de bestaande groepsdynamiek. Vaste instroommomenten geeft hier meer structuur aan. Voor individuele gevallen kan hiervan afgeweken worden. Leerlingen die na de zomervakantie starten in het tweede tot en met het vierde leerjaar vallen ook onder de zij-instroom.

Leerlingen worden over het algemeen aangekondigd door het samenwerkingsverband of de school van herkomst. Er is dan een toelaatbaarheidsverklaring afgegeven of deze is in aanvraag. Soms oriënteren ouders en leerling zich nog op meerdere VSO scholen en soms is er al heel duidelijk een voorkeur voor Orion College Amstel. Er wordt altijd gestart met een individueel aanmeldgesprek, zoals dat hierboven ook beschreven staat bij de onderinstroom. Na dit gesprek wordt de school van herkomst geïnformeerd over de aanmelding en hierbij wordt ook schooldossier en toelaatbaarheidsverklaring opgevraagd. Er worden afspraken gemaakt over de startdatum en eventueel nog vooraf te maken toetsen voor een goede niveaubepaling.

Hoofdstuk 4: Organisatie van de ondersteuning

Het Orion College Amstel maakt bij het opbouwen van de zorgstructuur gebruik van de ondersteuningspiramide. Het overgrote deel van de leerlingen wil je kunnen bedienen met je basisondersteuning, het gaat hier om aanbod wat beschikbaar is voor alle leerlingen. Daar bovenop zijn er leerlingen met behoefte aan extra ondersteuning. Tot slot heb je een klein aantal leerlingen met een intensieve ondersteuningsbehoefte. Hieronder volgt een beschrijving van het aanbod in de verschillende lagen van de piramide.

Jaarlijks worden in het najaar alle leerlingen ingeschaald in de ondersteuningspiramide. Dit gebeurt onder leiding van het zorgteam van de school. Er wordt gebruik gemaakt van diverse data. De mentor geeft een oordeel over de eigen klas, het gehele team geeft een oordeel over de leerlingen en per leerling wordt bekeken welk zorgaanbod zij nu eventueel al gebruiken. Met al deze data wordt een analyse gemaakt door het zorgteam en leerlingen worden ingeschaald in de piramide. Vervolgens gaat het zorgteam in gesprek met de mentoren over de uitkomsten en met name over de 'bespreekleerlingen' die uit de analyse volgen. Hierbij kan je denken aan leerlingen waarbij schoolteam en/of mentor de leerling als oranje of rood beschouwen, maar er geen extra aanbod is en er ook geen hulpvragen gesteld zijn of leerlingen waarbij nog wel sprake is van een extra aanbod, maar die als groen beoordeeld worden. Door middel van deze gesprekken wordt het ondersteuningsaanbod tegen het licht gehouden en aangepast aan de behoeftes van de leerling. Op schoolbreed niveau wordt de analyse gebruikt om de verdeling van leerlingen over de piramide te bekijken. Het is de bedoeling dat het overgrote deel van de leerlingen in groen zit, een klein deel in oranje en maar enkele leerlingen in rood. Wanneer dit niet het geval is, zijn misschien schoolbreed aanpassingen nodig aan het ondersteuningsaanbod van de school.

4.1: aanbod basisondersteuning (groen)

Met de basisondersteuning wordt de zorg bedoeld die ondersteunend is aan het dagelijkse onderwijsproces en die beschikbaar is voor alle leerlingen in school. Hierbij gaat het om het basisklimaat in de klas en in de school en de pedagogische aanpak van zowel de mentoren, de vakleerkrachten als het onderwijs ondersteunend personeel. Het gros van de leerlingen moet voldoende hebben aan deze ondersteuning.

Binnen het Orion College Amstel wordt gewerkt met vaste klassen met een vaste groepsleerkracht en tevens mentor. De groepsgrootte is maximaal 12 leerlingen. Het grootste deel van de lessen wordt gevolgd in het eigen leslokaal. Elk klaslokaal beschikt over time-in plekken in de vorm van een relaxplek en een afgeschermd werkplek. Er wordt gewerkt met een vast rooster met iedere

dag dezelfde les- en pauzetijden. De onderbouwleerlingen volgen het gehele onderwijsprogramma in school. Voor de bovenbouwleerlingen geldt dat zij een deel van de week extern op stage zijn. Op die externe stagedagen kunnen de lestijden afwijken van het rooster. In de pauzes is er toezicht en ook op de route van school naar de metro wordt in de middag gesurveilleerd. In school en in de klassen hangen zichtbare school- en klassenregels. Alle leerlingen kunnen gebruik maken van de achterwacht voor een time-out buiten de klas of kunnen op verzoek van de docent naar de achterwacht gestuurd worden wanneer het de leerling, ook na correctie niet lukt om in de klas te functioneren. In de achterwacht is het doel altijd dat de leerling hersteld en terug kan naar de les. Leerlingen die ingeschaald zijn op groen hebben enkel de basisondersteuning nodig om van het onderwijs te profiteren. Zij kunnen eventueel wel een aanbod van externe hulpverlening buiten school hebben, maar binnen school is het basisaanbod voldoende en zijn er geen zorgen/hulpvragen geuit naar het interne zorgteam. Bij deze leerlingen dient in de halfjaarlijkse leerlingbesprekingen stilgestaan te worden bij de vraag of zij nog een speciaal onderwijsaanbod nodig hebben of dat zij in aanmerking komen voor doorplaatsing naar regulier onderwijs.

Preventie en signalering

In alle leerjaren worden door de mentoren sociale vaardigheidslessen gegeven aan de hand van de methode en methodiek Tops!. De sociale vaardigheden worden tweemaal per jaar gemeten door middel van de SCOL. Een vragenlijst om de sociale vaardigheden in kaart te brengen.

Door de leerjaren heen is er een divers aanbod aan preventieve lessen en trainingen.

In het eerste leerjaar worden anti-pestlessen gegeven. Daarnaast komen de jeugdagenten lessen geven gericht op voorkomen van criminaliteit. Vanuit HALT worden lessen geboden over social media, vuurwerk en omgaan met groepsdruk. In schooljaar 2020-2021 doet voor het eerst één van de eerste klassen in geheel mee aan de training Beter Boos Worden. Deze training bieden we in samenwerking met de Care Express aan. We bekijken of we die dat structureel in het basisaanbod zullen opnemen voor deze eerste klas.

In het tweede leerjaar worden lessen gegeven over middelengebruik door Be Aware.

In het derde leerjaar komt Qpido de 'Liefde is' lessen geven voor de seksuele vorming. Daarnaast worden de 'Hoe word je rijk' lessen aangeboden over geld en budgetteren.

In het vierde leerjaar vinden de vervolglesen van 'Hoe word je rijk' plaats.

Leerjaar doorbroken bieden we jaarlijks vanuit Scharlakenkoord de 'Beware of loverboys' lessen aan voor alle nieuw ingestroomde meiden van dat schooljaar.

We bieden een spreekuur aan vanuit Qpido waar alle leerlingen terecht kunnen met hun vragen op het gebied van liefde en seksualiteit.

Betrokken medewerkers

De mentor is voor alle leerlingen de belangrijkste persoon waar ze mee te maken hebben.

Leerlingen krijgen het grootste deel van de week les van hun eigen mentor. De mentor houdt zicht op de ontwikkeling van de leerlingen en onderhoudt het contact met de ouders. De mentor is degene die volgt of de basisondersteuning voldoende is en die signaleert wanneer dit niet het geval blijkt. Voor bovenbouwleerlingen is de mentor tevens de stagebegeleider.

Naast de lessen van de mentor hebben alle leerlingen ook les van een aantal vakdocenten. De vakken consumptieve technieken, LO, techniek, ICT en zorg & welzijn worden door vakdocenten gegeven. Zij volgen de ontwikkeling van de leerlingen op hun vakgebied en koppelen dit terug aan de mentoren.

Het OCA telt twee zorgcoördinatoren. In hun takenpakket hebben zij grofweg onderscheid gemaakt tussen de zorgcoördinatie in de basisondersteuning en de zorgcoördinatie in de extra zorgondersteuning. De zorgcoördinator in de basisondersteuning (ZCb) is een

gedragswetenschapper met een opleiding tot basis-orthopedagoog of psycholoog. De ZCb is coördinerend en uitvoerend in de basisondersteuning van de school. De ZCb heeft in afstemming met de teamleider en de begeleider passend onderwijs een belangrijke taak in begeleiden van het docententeam op het gebied van pedagogisch klimaat binnen de school. Daarnaast heeft de ZCb taken op het gebied van leerlingbegeleiding in de basisondersteuning samen met de medewerkers vanuit de achterwacht. Beide zorgcoördinatoren zijn samen verantwoordelijk voor de coördinatie en de beleidsontwikkeling van het gehele ondersteuningsaanbod en het pedagogisch klimaat. Zij zorgen dat er verbinding is tussen de basisondersteuning en de extra ondersteuning.

Een belangrijk onderdeel van ons basis pedagogisch klimaat is het aanbod van time-in, time-out en achterwacht mogelijkheden. Dit is beschikbaar voor alle leerlingen. De achterwacht vormt een belangrijk onderdeel van het ondersteuningsaanbod in de basisondersteuning. Het OCA streeft naar een optimaal en traumasensitief schoolklimaat waarbij er voor leerlingen veel ruimte is voor zelfregulatie en stressreductie. Waar mogelijk gebeurt dat in de klas, maar waar nodig gebeurt dit in de achterwacht. Time-in vindt plaats in de eigen klas bij de eigen mentor op een relaxplek of op een afgeschermd, prikkelarme werkplek. Voor time-out of leerlingen die uit de les gestuurd worden vanwege grensoverschrijdend gedrag wordt gebruik gemaakt van de achterwachtruimte in school. Het OCA heeft één vaste achterwachtmedewerker. Deze medewerker heeft ook een coördinerende rol in de achterwacht, analyseert het gebruik en stelt op basis van die analyse het beleid bij. Op basis van de analyse signaleert de achterwachtmedewerker ook welke leerlingen onvoldoende profiteren van time-in, time-out en achterwacht en mogelijk meer ondersteuning nodig heeft. Tot slot signaleren zij welke medewerkers extra ondersteuning nodig hebben in het gebruik van de achterwacht. Zij betrekken de zorgcoördinator en de teamleiders wanneer ondersteuning van het docententeam nodig is.

Het OCA kent twee teamleiders met allebei een eigen takenpakket. De ene teamleider heeft de verantwoordelijkheid op onderwijsinhoudelijk en didactisch vlak. De andere teamleider heeft de verantwoordelijkheid op het gebied van stage en uitstroom.

Van alle leerlingen wordt in hun schoolcarrière op het OCA een beroepskeuze assessment afgenomen. Er is een vaste medewerker die deze assessments afneemt bij de leerlingen en de resultaten hiervan vervolgens bespreekt met leerling, mentor en ouders. Een korte samenvatting wordt opgenomen in het ontwikkelingsperspectiefplan. Het streven is om het beroepskeuze assessment af te nemen in het tweede leerjaar.

Ontwikkelingsperspectiefplan

Alle leerlingen binnen het VSO hebben een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Hierin wordt onderwijsrelevante voorinformatie verzameld zoals intelligentieonderzoek, didactisch niveau, psychiatrische en medische gegevens, informatie over thuissituatie, vrije tijd en hulpverlening, beschermende en belemmerende factoren, onderwijsondersteuningsbehoefte en wensen en verwachtingen over de toekomst. Vervolgens wordt een inschatting gemaakt van de verwachte uitstroombestemming en wordt op basis daarvan geschetst wat het verwacht eindniveau is en wat de route hier naartoe is. De plannen worden twee keer per jaar geëvalueerd en daarop volgt een voortgangsgesprek met de leerlingen en ouders.

OPP-besprekingen

Tweemaal per jaar in februari en juni vinden de leerlingbesprekingen plaats waarbij alle OPP-en geëvalueerd en indien nodig bijgestelde worden. Hierbij is naast de mentor ook minimaal de zorgcoördinator en de teamleider aanwezig. Vooraf is het OPP al geëvalueerd door de mentor en hebben ook vakdocenten hun input geleverd. Vaststelling van het OPP en ook vaststellen van wijziging van het uitstroomperspectief gebeurt in de Commissie van Begeleiding (CvB). De CvB

komt hiervoor bij elkaar nadat alle leerlingbesprekingen hebben plaatsgevonden. De Commissie van Begeleiding bestaat uit de directeur, teamleiders en zorgcoördinatoren. Vanaf schooljaar 2021-2022 krijgen de OPP-en een vaste, centrale plek tijdens de mentoruren, zodat leerlingen eigenaar worden over hun eigen OPP.

Contact met ouders

Voornaamste contactpersoon voor ouders is de mentor. De mentor onderhoudt contact met de ouders op vooraf geplande momenten gedurende het schooljaar, maar ook tussentijds is er regelmatig contact. Alle mentoren hebben een direct mobiel nummer, zodat het contact met ouders laagdrempelig kan zijn. Het OCA maakt gebruik van de app Social Schools om ouders over allerlei zaken te kunnen informeren, via dit kanaal wordt ook een aantal keer per jaar een nieuwsbrief gestuurd. Binnen Social Schools kunnen ouders en mentoren ook met elkaar individueel berichten uitwisselen. Op die manier zijn er diverse middelen beschikbaar voor de communicatie met ouders; telefonisch, whatsapp, sms, email, social schools en natuurlijk ook fysieke gesprekken op school. Jaarlijks vindt een huisbezoek plaats waarbij de mentor bij de leerling thuis op bezoek komt.

Leerlingvolgsysteem

Binnen het OCA wordt gebruik gemaakt van verschillende middelen en systemen voor administratie en registratie. Parnassys wordt gebruikt als het administratiesysteem. Binnen dit systeem vindt de officiële inschrijving op school plaats. Het is gekoppeld aan het leerlingvolgsysteem SOM en hierin kunnen medewerkers de contactgegevens van leerlingen vinden en kunnen zij diverse zaken registreren zoals aan- en afwezigheid, gespreksverslagen, incidentmeldingen, gegevens van betrokken externen professionals, gegevens van de stageplek. Er wordt ook veel gewerkt binnen de Google Drive waarop voor elke leerling een leerlingmap staat met onder andere het aanmeldossier, intakeverslag, de TLV, het OPP, cijferregistratie, stage evaluaties, het examendossier en zorgondersteuningsmiddelen. SOM en de Google Drive vormen samen het digitaal leerlingdossier. Tegenwoordig is het leerlingdossier grotendeels digitaal. Van elke leerling is nog wel een papieren dossier met daarin bijvoorbeeld het aanmeldformulier en originelen van documenten die ondertekend dienen te worden zoals het OPP.

Preventieve aanpak bij schoolverzuim

Van alle leerlingen wordt de aan- en afwezigheid gemonitord en wordt bij wettelijke overschrijding van het aantal uren schoolverzuim een melding gemaakt bij de leerplicht. Aan school is een leerplichtambtenaar gekoppeld die voor alle leerlingen afkomstig uit Amsterdam de leerplichtmeldingen behandelt. Mentoren onderhouden contact met de ouder(s)/opvoeder(s) over aan- en afwezigheid.

In het schooljaar 2020-2021 zijn we begonnen met een pilot verzuimcoaches. De verzuimcoaches houden voor alle leerlingen het verzuim in de gaten en gaan met de leerlingen in gesprek indien er sprake is van (beginnend) regelmatig verzuim. Naast het terugdringen van het verzuim is het natuurlijk ook belangrijk om aandacht te hebben voor de leerlingen die vaak aanwezig zijn. Per klas worden leerlingen met het minste verzuim beloond per periode van het schooljaar. Zij krijgen hier ook een bewijs van.

Aanbod sociale & maatschappelijke competenties

Voor alle leerlingen in alle leerjaren hebben we een aanbod ter stimulatie van de sociale en maatschappelijke competenties van de leerlingen.

Competentie op de SCOL	TOPS-aanbod
Ervaringen delen	TIP-bijeenkomsten Communiceren
Aardig doen	Sociale vaardigheden - iemand steunen die verdrietig of overstuur is Moreel redeneren - wat doe jij bij pesten? Sociale vaardigheden - iemand helpen
Samenwerken	Startbijeenkomsten Communiceren
Taak uitvoeren	Strux - taken voorbereiden, uitvoeren en controleren Praktische oefening op stage
Jezelf presenteren	Strux - voorbereiding op arbeid Strux - Presentatie en werkhouding
Keuzes maken	Moreel redeneren - wat is echte vriendschap? Moreel redeneren - hoe belangrijk is je leven? Sociale vaardigheden - omgaan met negatieve druk van vrienden Moreel redeneren - kun je vrienden die stelen vertrouwen? Moreel redeneren - is vernielen voor de lol wel oké?
Opkomen voor jezelf	Sociale vaardigheden - je gevoelens uiten Sociale vaardigheden - een klacht uiten Sociale vaardigheden - omgaan met negatieve druk van vrienden
Omgaan met ruzie	Basisemoties Omgaan met boosheid - 5G schema & zelfcontrole Omgaan met boosheid - externe triggers Omgaan met boosheid - interne triggers Omgaan met boosheid - lichamelijke signalen Omgaan met boosheid - ontspanningstechnieken Omgaan met boosheid - geheugensteuntjes

Basisaanbod in de ondersteuningsbehoeften

Basisaanbod		Aanvullende/intensieve behoefte aan:	
Leren & ontwikkelen: instructie & inoefening			
☐ korte instructie in stappen ☐ actieve betrokkenheid bij de instructie ☐ lesstof staat op het bord		☐ verlengde instructie ☐ herhaling van instructie door de docent ☐ visuele ondersteuning (bijv. picto's) ☐ auditieve ondersteuning ☐ extra behoefte competentie: bekrachtiging & complimenten ☐ begripscontrole ☐ eigen dagprogramma met lesstof op tafel ☐ opdracht per stap aanbieden	
Leren & ontwikkelen: verwerking			
☐ korte verwerkingstijd ☐ afwisselende werkvormen		☐ keuzemogelijkheden bieden ☐ zelfstandige verwerking	

☐ GIP tijdens zelfstandige verwerking of verwerking in groepen	☐ coöperatieve werkvormen ☐ verwerking in spelvorm ☐ tussentijdse feedback ☐ gedragsinstructies tijdens verwerking leerstof ☐ samenwerken in tweetallen ☐ samenwerken in groepjes ☐ nabijheid bieden tijdens het werken ☐ vragenkaartje (uitgestelde aandacht bevorderen) ☐ verwerking op de computer (bijv. bij schrijfproblemen of dyslexie) ☐ daisyspeler (dyslexie)
Sociaal-emotionele ontwikkeling	
☐ TOPs-lessen ☐ check-in emoties bij binnenkomst ☐ time-in ☐ time out ☐ achterwacht	☐ ondersteuning bij herkennen triggers ☐ ondersteuning bij interactieproblemen oplossen ☐ inoefenen (correct) gebruik Time-in ☐ inoefenen (correct) gebruik achterwacht ☐ extra verantwoordelijkheden geven (taakjes) ☐ boosheidsthermometer ☐ afsprakenkaart ☐ waarschuwingssysteem ☐ beloningssysteem
Communicatie	
☐ korte & bondige communicatie ☐ de-escalerende communicatie ☐ benoemen gedragsverwachtingen ☐ positieve feedback	☐ samenvatten ☐ begripscontrole ☐ extra positieve feedback ☐ waarschuwingssysteem ☐ directieve benadering ☐ 5 hard steps (vragen, uitleg, opties/consequenties/laatste waarschuwing/actie)
Fysieke situatie	
☐ time-in plek (chillplek/kantoortje) ☐ prikkelarme leeromgeving ☐ traumasensitieve leeromgeving	☐ geluiddempende koptelefoon ☐ geleiding motorische onrust - wiebelkussen ☐ geleiding motorische onrust - wiebelkruk ☐ sensomotorisch materiaal ☐ bewegingsmomenten tussendoor ☐ specifieke plek in de klas (bijv. voorin/achterin) ☐ extra nabijheid in vrije situaties (bijv. gym/pauze)
Medische situatie	
☐ zelfstandige medicatie-inname	☐ ondersteuning medicatie-inname ☐ gebruik lift ☐ gebruik aangepast toilet ☐ allergie met risico's, namelijk:..... uitzondering lessen, namelijk: ..... anders, nl:

In het OPP van de leerlingen vullen de leerlingen samen met de mentor de onderstaande tabel in waarbij ze kunnen aangeven waar hun ondersteuningsbehoeften liggen:

Triggers & signalen van stress	
Ondersteuningsbehoeften onderwijs	Ondersteuningsbehoeften zorg
☐ Basisaanbod ☐ Aanvullend aanbod	☐ Basisaanbod ☐ Aanvullend aanbod

☐ Intensief aanbod	☐ Intensief aanbod
Leerstofaanbod	
☐ Volgens studiegids ☐ Aangepast voor de volgende vakken, namelijk:	
Leren & ontwikkelen: bij instructie & inoefening heb ik nodig dat ik...	
☐ na de klassikale uitleg apart/in een klein groepje extra uitleg krijg (verlengde instructie) ☐ de opdracht eerst samen met de leraar kan oefenen (begeleide inoefening) ☐ complimenten krijg en hoor dat ik iets goed doe ☐ mijn dagprogramma met lesstof op mijn tafel zie ☐ kleine opdrachten of grote opdrachten stap voor stap aangeboden krijg ☐ een opdracht ook kan beluisteren naast lezen (auditieve ondersteuning) ☐ een uitleg kan zien met behulp van plaatjes, een filmpje of ander beeldmateriaal (visuele ondersteuning) ☐ wordt nagegaan of ik de instructie heb begrepen door te vragen of ik het kan herhalen (in eigen woorden)	
Leren & ontwikkelen: bij verwerking heb ik nodig dat ik...	
☐ keuzemogelijkheden krijg b.v. in de volgorde van werk of in wat ik wel/niet moet doen ☐ duidelijk hoor wat er van mijn gedrag verwacht wordt ☐ duidelijk zie wat er van mijn gedrag verwacht wordt (b.v. met plaatjes, picto's, afspraken op het bord) ☐ duidelijkheid heb wanneer de leraar bij me langskomt om mijn vraag te beantwoorden (GIP) ☐ ik tijdens het werken hoor wat ik goed of fout doe (tussentijdse feedback) ☐ de leraar in de buurt is voor als ik vragen heb of vastloop ☐ een vragenkaart kan neerleggen (uitgestelde aandacht) ☐ een extra groot lettertype krijg ☐ in mijn eentje opdrachten kan maken (zelfstandige verwerking) ☐ spelenderwijs leer ☐ mag en kan samenwerken in <i>tweetallen/groepjes</i> (coöperatieve werkvorm) ☐ mag praten tijdens het werken ☐ in een stille omgeving werk ☐ de opdracht op de computer mag maken ☐ een tekst-naar-spraaksoftware kan gebruiken (b.v. bij dyslexie)	
Sociaal-emotioneel: om mijzelf goed te kunnen reguleren en verhouden tot anderen, heb ik nodig dat ik...	
☐ met emoticons kan aangeven in wat voor stemming ik ben ☐ wordt geholpen bij het herkennen van mijn triggers/stress signalen ☐ wordt geholpen bij het herkennen van emoties bij anderen ☐ wordt geholpen bij het oplossen van problemen met anderen ☐ erop wordt gewezen dat ik een time-in kan nemen ☐ erop wordt gewezen dat ik een time-out/achterwacht kan nemen ☐ extra verantwoordelijkheden krijg/taakjes mag doen ☐ mijn spanning kan aangeven met een boosheidsthermometer ☐ een afsprakenkaart heb, waarop mijn doelen, de aanpak en consequenties staan ☐ waarschuwingen krijg via een waarschuwingssysteem ☐ regelmatig beloond wordt via een beloningssysteem, <i>namelijk</i> : ☐ naar mijn buur klas mag als ik vastloop in mijn eigen klas	
Relatie & communicatie, ik heb een leraar nodig die...	
☐ een persoonlijk praatje met me maakt/geïnteresseerd is in wat ik buiten school meemak ☐ kort & bondig is en veel informatie samenvat ☐ vraagt of ik dingen heb begrepen ☐ vooral veelvuldig zegt wat ik goed doe ☐ regelmatig grapjes maakt ☐ serieus is en geen grapjes maakt ☐ altijd zacht en rustig praat ☐ mij met een strikte en luide stem aangeeft wat er van mijn gedrag verwacht wordt (directieve benadering) ☐ mij aanmoedigt als ik denk dat ik iets niet kan ☐ naar me luistert en me eerst altijd helemaal laat uitpraten ☐ vragen aan me stelt om erachter te komen wat er aan de hand is ☐ wacht met tegen me praten tot ik rustig ben (connect before correct) ☐ duidelijk vertelt wat ik moet doen en dit niet vraagt (directieve benadering) ☐ mijn ouders/opvoeders inschakelt om met me te praten als ik vastloop ☐ keuzes-opties biedt wanneer ik vastloop	
Fysieke situatie & medische situatie, wat ik nodig heb in de klas/op school is...	

- ☐ een *wiebelkussen/wiebelkruk*
- ☐ sensomotorisch materiaal
- ☐ een geluiddempende koptelefoon
- ☐ werken met muziek op
- ☐ bewegingsmomenten tussendoor
- ☐ specifieke plek in de klas, *namelijk*:
- ☐ extra nabijheid in vrije situaties
- ☐ ondersteuning bij medicatie-inname
- ☐ gebruik van de lift
- ☐ gebruik van aangepast toilet
- ☐ uitzondering lessen, *namelijk*: .....

4.2: aanbod extra ondersteuning (oranje)

Met extra ondersteuning wordt het aanbod bedoeld wat er is voor leerlingen die onvoldoende hebben aan enkel de basisondersteuning. In deze laag van de ondersteuningspiramide gaat het om het neerzetten van wat extra stutten en steunen om de leerling beter te laten profiteren van het onderwijs. Binnen school zijn er zorgen/hulpvragen en het zorgteam is betrokken. Bovenop de basisondersteuning is er een extra aanbod van bijvoorbeeld diagnostiek, begeleiding of behandeling door een interne zorgmedewerker, vanuit SJSO en/of door een externe hulpverlener. Zorgen of hulpvragen kunnen vanuit elke medewerker komen, maar ook een ouder of een leerling kan zelf een hulpvraag uiten. Meestal verloopt dat via de mentor.

In deze laag van de piramide zien we zowel leerlingen die heel goed functioneren met het geboden extra aanbod als leerlingen waarbij nog steeds zorgen zijn en waarbij nog gewerkt wordt naar een gedragsverbetering. Vooralsnog wordt niet echt onderscheid gemaakt tussen deze twee groepen. We signaleren dat dit een vertekend beeld geeft en dat het lijkt of er een oververtegenwoordiging is van leerlingen in de oranje laag. Hier beter onderscheid in maken is wenselijk.

Betrokken medewerkers

De mentor is vaak degene die signaleert dat enkel de basisondersteuning onvoldoende is. Vanuit de mentor volgt dan een hulpvraag richting het zorgteam. De mentor blijft voor de leerling de belangrijkste persoon in school waar ze mee te maken hebben. De mentor is vaak ook aanwezig bij gesprekken met betrokken hulpverlening. De mentor is met ondersteuning van de zorgcoördinator vaak uitvoerend in het inzetten van kleine interventies in de klas zoals bijvoorbeeld een afsprakenkaart, een gedragscontract, een fasekaart of een signaleringskaart.

Binnen OCA is één van de zorgcoördinatoren coördinerend in de extra zorgondersteuning. De zorgcoördinator zorgondersteuning (ZCz) is een gedragswetenschapper met een opleiding tot orthopedagoog-generalist. De ZCz is coördinerend en soms ook uitvoerend in de extra en de intensieve ondersteuning binnen school.

Binnen het speciaal onderwijs wordt sinds een aantal jaren gewerkt met SJSO. Zie ook hoofdstuk 1.2 voor meer informatie over deze werkwijze. Binnen Orion College Amstel werken we in dit kader samen met drie partijen, te weten Cordaan en Care Express. Het grootste gedeelte van de ingezette extra zorgondersteuning komt vanuit het SJSO aanbod.

De begeleiders van Cordaan bieden praktische begeleiding van leerlingen in de klas, in school, op stage en in de vrije tijd. Zij kunnen bijvoorbeeld werken aan het versterken van de schoolse vaardigheden, sociale vaardigheden, weerbaarheid en zelfredzaamheid. Afhankelijk van de leerling gebeurt dit door middel van voordoen, samen doen, na doen en vervolgens zelf doen. Er zijn twee medewerkers waarvan één voornamelijk in de onderbouw werkzaam is en de ander in de bovenbouw. Hierdoor kan ook meer focus gelegd worden op schoolse vaardigheden of op

arbeidsvaardigheden. De Cordaan medewerkers zijn gekoppeld aan individuele leerlingen en begeleiden hen voor één of enkele uren per week. Aanmelding verloopt via de ZCz.

Binnen school werken gedragswetenschappers vanuit de Care Express. Zij verzorgen een aanbod van diagnostiek, begeleiding en behandeling. Dit kan zowel individueel, groepsgewijs en systemisch zijn. Er is een divers aanbod van diagnostisch en behandelmateriaal beschikbaar in school. Jaarlijks worden de training Beter Boos Worden en een faalangsttraining aangeboden aan een geselecteerd groepje leerlingen in de onderbouw. Aanmelding bij de Care Express verloopt via de ZCz. Vanuit de Care Express is er ook een psychiater verbonden aan OCA voor een aantal uren per week.

Afhankelijk van de hulpvraag kunnen leerplicht en schoolarts betrokken zijn bij een leerling. Er is een vaste leerplichtambtenaar verbonden aan school. Leerlingen van buiten Amsterdam vallen onder leerplicht van de eigen gemeente. Er is tevens een vaste schoolarts verbonden aan school.

Intern overleg

Heel vaak is niet direct duidelijk welke extra zorgondersteuning nodig is en is overleg en afstemming eerst nodig. Ongeveer tweewekelijks staat een multidisciplinair overleg (MDO) gepland waar leerlingen voor aangemeld kunnen worden. Het overleg wordt voorgezeten door de zorgcoördinatoren. De mentor is in ieder geval aanwezig bij de bespreking en daarnaast kunnen andere medewerkers uitgenodigd worden. Plan van aanpak wordt hier besproken en acties worden uitgezet.

Eens per maand vindt overleg van het Zorg Advies Team (ZAT) plaats. Bij het overleg zijn de zorgcoördinatoren, de schoolarts en de leerplichtambtenaar aanwezig. Hier worden leerlingen besproken waarbij een hulpvraag is aan de leerplicht, de schoolarts of waarbij forse zorgen zijn en gedacht wordt aan doorverwijzing of inzetten van externe hulpverlening door middel van een indicatie.

Tweewekelijks heeft het zorgteam overleg om algemene zaken te bespreken op het gebied van beleid, ondersteuning en pedagogisch klimaat. Daarnaast kunnen aan de hand van intervisie en collegiale consultatie individuele leerlingen besproken worden.

Drie keer per schooljaar vindt een afstemmingsoverleg plaats tussen de ZCz en de SJSO partners. Er worden algemene zaken besproken, zoals delen van belangrijke ontwikkelingen binnen de verschillende organisaties en knelpunten in de algemene samenwerking. Daarnaast wordt de caseload nagelopen, niet inhoudelijk, maar op procesniveau. Er wordt ook bekeken hoeveel ruimte er nog is voor nieuwe aanmeldingen.

Contact met ouders

Wanneer er extra zorgondersteuning is ingezet heeft niet alleen de mentor contact met de ouders, maar is er ook vaak contact met de zorgcoördinator. Wanneer er gebruik wordt gemaakt van een SJSO aanbod is er ook direct contact tussen ouders en de betrokken hulpverlener in school. Er vindt afstemming met de ouders en de leerling plaats welke informatie wel en welke informatie niet gedeeld mag worden tussen medewerkers van school en tussen de betrokken hulpverlener. De start van het SJSO aanbod is een aanmeldgesprek waarin de zorgen en de hulpvraag besproken worden. Tussentijds vinden vaak evaluatiegesprekken plaats. Bij afsluiting is er altijd sprake van een eindgesprek. Ouders zijn bij al deze gesprekken aanwezig. Bij voorkeur is de leerling zelf ook aanwezig.

4.3: aanbod intensieve ondersteuning (rood)

Met intensieve ondersteuning wordt het aanbod bedoeld voor leerlingen met een zeer intensieve ondersteuningsbehoefte en die soms dreigen uit te vallen. In deze laag van de ondersteuningspiramide gaat het om noodzakelijke zorg om de leerling binnen het onderwijsleerproces te behouden binnen het Orion College Amstel. Binnen school zijn er forse zorgen/hulpvragen en de zorg is intensief betrokken. Bovenop de basisondersteuning is er een intensief aanbod van diagnostiek, begeleiding en/of behandeling door een interne zorgmedewerker, vanuit SJSO en/of door een externe hulpverlener. Er is sprake van intensiveren van de registratie, van oudercontacten en van hulpverleningscontacten ten behoeve van samenwerking, transparantie en dossieropbouw. Ook thuiszitters vallen in deze laag van de ondersteuningspiramide.

Betrokken medewerkers

Waar mogelijk blijft de mentor ook voor leerlingen in deze laag van de piramide de belangrijkste persoon die betrokken is bij de leerling. Bij thuiszitters is er soms geen mentor meer betrokken, vooral wanneer het langdurige thuiszitters betreft. Bij de leerlingen in de rode laag van de piramide is het zorgteam altijd intensief betrokken. Vanuit het zorgteam is er een medewerker die regie voert vanuit school. Over het algemeen is dit de zorgcoördinator in de extra zorgondersteuning. Afhankelijk van de hulpvraag en het type problematiek kunnen verschillende partijen betrokken zijn bij deze leerlingen. De regiehoudende zorgteammedewerker zorgt dan voor een goede onderlinge afstemming.

De leerplichtambtenaar is betrokken wanneer er sprake is van schoolverzuim, bij beoordelen van belastbaarheid voor het onderwijs en bij beoordelen van een verzoek voor vrijstelling van de leerplichtwet.

De schoolarts is betrokken bij medische problematiek, bij beoordelen van de belastbaarheid voor onderwijs, bij vragen over medicatie, bij ziekteverzuim en eventueel bij een doorverwijzing naar externe hulpverlening.

Vaak is er een intensief aanbod vanuit één of meerdere SJSO partners binnen school. Wanneer een leerling in de rode laag van de piramide zit, is hier soms ook een meer verplichtend karakter aan gegeven en is het bijvoorbeeld opgenomen in een gedragscontract.

Contact met ouders

Voor leerlingen in deze laag van de piramide is vaak sprake van een intensivering van de oudercontacten. Er zijn vaker overleggen over de voortgang waarbij zowel school als betrokken hulpverlening bij betrokken is.

Intern en extern overleg

Leerlingen in deze laag van de ondersteuningspiramide worden ook nog besproken in de interne zorgoverleggen zoals het MDO en het ZAT. Veel van deze leerlingen staan vast op de agenda van het ZAT om de voortgang te bespreken met ook leerplicht en schoolarts.

Voor deze leerlingen is eigenlijk altijd ook externe hulpverlening betrokken en vanuit school dringen we aan op regelmatige uitvoerdersoverleggen. Gezamenlijk met ouders, hulpverlening en bij voorkeur ook de leerling zelf proberen we tot een gezamenlijk plan van aanpak te komen om de zorgen terug te dringen.

Inzetten van expertise in en buiten school

Signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld en forse zorgen over de veiligheid van een jongere zijn niet specifiek verbonden aan één laag van de ondersteuningspiramide. Er is gekozen om het openen van een meldcode en het eventueel melden van zorgen bij Veilig Thuis hier te beschrijven. Het gaat immers om forse zorgen en vaak is er al een traject aan vooraf gegaan van zorgen bespreken en inzetten van de juiste ondersteuning. Binnen school zijn de zorgcoördinatoren getraind als aandachtsfunctionaris kindermishandeling. Bij signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld en bij signalen van acute onveiligheid wordt een meldcode geopend en worden de stappen binnen deze meldcode gevolgd. Soms is het nodig om een zorgmelding te doen bij Veilig Thuis. Vooraf is er dan altijd al contact geweest met Veilig Thuis voor advies. Binnen de stappen van de meldcode wordt altijd de afweging gemaakt of er passende ondersteuning in te zetten is of dat een zorgmelding noodzakelijk is.

In de rode laag van de ondersteuningspiramide speelt de vraag een rol of OCA nog voldoende aan kan sluiten bij de onderwijsondersteuningsbehoefte of dat doorverwijzing naar een andere setting beter aansluit. Binnen Amsterdam zijn School2Care en het Purmercollege onderwijsinstellingen waarbij de basisondersteuning intensiever is. Daarnaast kan een doorverwijzing ook zijn naar een vorm van behandeling of een drie-milieu-setting. Wij zijn als school dan geen directe verwijzers, maar dit gaat in samenwerking met betrokken hulpverlening.

Wanneer leerlingen helemaal niet meer deel kunnen of willen nemen aan het onderwijsleerproces in school is er sprake van een thuiszitter. Deze leerlingen worden altijd gemeld bij het Samenwerkingsverband. Het Samenwerkingsverband kan dan ook meedenken in een plan van aanpak en om te bepalen wat er nodig is voor de leerling.